

Budgetprocedure for budgetåret 2022 og overslag- sårene 2023 - 2025

Budgetproceduren 2022 - 2025 omfatter retningslinjer, tidsplan, principper og andre forudsætninger for den kommende budgetlægning.

Budgetproceduren for 2022 bygger videre på den grundlæggende Norddjurs model, der er blevet anvendt de seneste år.

Der er indarbejdet et par nye tiltag i budgetproceduren, blandt andet som følge af økonomiudvalgets evaluering af budgetprocessen for 2021-2024, der blev behandlet på mødet i november 2020.

- der skal i forbindelse med behandlingen af budgetproceduren tages stilling til, hvor stor en effektiviseringsprocent, der skal indarbejdes i budgettet, jf. kommunalbestyrelsens beslutning i februar 2020.
- der er reserveret ekstra datoer til forhandlingsmøder og med en længere varighed.
- der udarbejdes en følsomhedsanalyse som skal belyse usikkerheder blandt andet i relation til indtægter, likviditet, drifts- og anlægsniveauet som optakt til budget 2022. Denne forelægges for økonomiudvalget sammen med teknisk budget på mødet i august.
- befolkningsprognosens beregningsgrundlag revurderes på baggrund af den historiske udvikling, herunder en vurdering af, hvor mange historiske år prognose skal baseres på. I 2021 byggede prognose på to år, da det var mere retvisende i forhold til den aktuelle historiske udvikling.

I budgetproceduren for budgetåret 2022-2025 er der lagt vægt på, at skabe bedre tid og rum til politiske forhandlinger og fortsat sikre fagudvalgenes involvering i budgetlægningen. Ligesom der er lagt op til, at der indgås en budgetaftale/budgetskitse inden 1. behandlingsbudgettet sendes i høring.

I budget 2022 skal der i henhold til kommunalbestyrelsens beslutning fra februar 2020 udmøntes et effektiviseringsbidrag. Den løbende effektivisering skal bidrage til en langsigtet økonomisk stabilitet med færrest mulige konsekvenser for borgerne og skabe et økonomisk råderum for politiske prioriteringer. Størrelsen af effektiviseringsbidraget fastlægges endeligt i forbindelse med vedtagelsen af budget 2022. Der fastsættes dog en foreløbig effektiviseringsprocent i forbindelse med vedtagelse af budgetproceduren. I maj 2021 vil aftaleholderne få udmeldt det foreløbige effektiviseringsbeløb for 2022-2025.

Effektiviseringsbidraget beregnes som en procentdel af det tekniske budget, efter fremskrivning til budgetårets pris- og lønniveau. Dette medfører, at den foreløbige procent indarbejdes på tilsvarende vis, som det kendes fra tekniske korrektioner og mængdereguleringer. Beløbet tages dermed ud af budgetrammerne inden budgetforhandlingerne og beregningen af mængdereguleringen.

I budgetaftalen for 2021 er det desuden aftalt omkring det allerede besluttede effektiviseringsbidrag for 2021, at *"der redegøres for udmøntningen af effektiviseringsbidraget i juni 2021 i fagudvalget. Konsekvenserne af effektiviseringsbidraget indgår i arbejdet med budget 2022 og behandles i en særskilt opsamling i økonomiudvalget."*

Teknisk budget

Det tekniske budget udarbejdes af forvaltningen ud fra de fastsatte retningslinjer. I det tekniske budget tages der højde for pris- og lønudviklingen fra 2021 til 2022. Endvidere indarbejdes tekniske ændringer blandt andet konsekvenser af kommunalbestyrelsens beslutninger siden sidste års budgetlægning. Konsekvenserne af udviklingen i de enkelte befolkningsgrupper beregnes via mængdereguleringen.

Fagudvalgenes involvering i budgettet

Fagudvalgene får på møderne i februar måned forelagt nøgletal, fra KL's "Kend din kommune". Dette grundlag kan give inspiration til gennemførelse af budgetanalyser på eget område samt eventuelt at arbejde med omprioriteringer indenfor udvalgets egen ramme.

For at sikre det bedst mulige grundlag for budget 2022 og skabe hensigtsmæssige rammer for forhandlingsprocessen, prioriterer fagudvalgene, og økonomiudvalget anlægsforslagene indenfor eget område på møder i maj/juni. Dette sker på baggrund af en forudgående prioritering af anlægsforslagene på direktionen i maj måned.

I august måned (uge 32) behandler fagudvalgene teknisk budget på fagudvalgets eget område inden økonomiudvalget behandler teknisk budget den 16. august. Heri indgår en behandling af tekniske korrektioner, mængdeudviklinger, lov- og cirkulærekorrektioner samt eventuelle ændringer vedrørende anlægsforslag.

Fagudvalgene drøfter desuden på møderne i uge 32 betydningen og konsekvenserne af økonomiaftalen og det tekniske budget for fagudvalgets eget område. Herunder hvordan udvalget vil reagere på det i forhold til eget område. Økonomiudvalget drøfter på eget område i uge 33.

Dagsordenen for møderne i uge 32 vil således afspejle resultatet i økonomiaftalen, teknisk budget og konsekvenser heraf og vil kunne tilpasses efter behov.

Kommunalbestyrelsen vedtager budgettet den 12. oktober. Herefter vil der ske udmøntning af budgettet på både administrativ og politisk niveau ud fra følgende principper:

- Strukturen i aftalen skal være konkret i forhold til om det er fagudvalg eller administrationen, som har beslutningskompetencen:
  - Dele af budgettet udmøntes rent administrativt på baggrund af politiske beslutninger.
  - Dele af budgettet er fastlagt i rammer, som efterfølgende vil skulle udmøntes af fagudvalg.
  - Dele af budgettet vil skulle udmøntes via fagudvalg, økonomiudvalg og kommunalbestyrelsen.

Samlet beskrives dette via den strategiske og faste udmøntningsplan som godkendes i økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen.

Implementering af budgettet for det kommende år sker således i det sidste kvartal forud for budgetåret, samt de første 3 kvartaler af budgetåret.

Politisk behandling i økonomiudvalg og kommunalbestyrelsen

Økonomiudvalget behandler boligbyggeprogram til befolkningsprognosen på mødet i februar måned, her vil der også taget politisk stilling til, hvor mange historiske år, som befolkningsprognosen skal baseres på. Prognosen for 2020 var baseret på 2 år, hvor prognosen tidligere har været baseret på 4 år.

Udviklingen i befolkningen i både Norddjurs Kommune og resten af landet har betydning for størrelsen af det tilskud som Norddjurs Kommune modtager fra kriteriet om faldende befolkning. Når befolkningsprognosen for 2021-2025 er udarbejdet i starten af foråret 2021, vil der samtidig blive lavet et skøn på størrelsen af tilskuddet fra kriteriet for faldende befolkning, som vil blive fremlagt i forbindelse med budgetopfølgningen for marts måned.

Inden sommerferien udsender økonomichefen en skriftlig orientering til kommunalbestyrelsen om indholdet af årets økonomiaftale mellem KL og regeringen.

Teknisk budget behandles den 16. august af økonomiudvalget, hvor der vil blive fremlagt en følsomhedsanalyse, som belyser usikkerheder blandt andet i relation til indtægter, likviditet, drifts- og anlægsniveau mv.

Den 17. august afholdes der orienteringsmøde for kommunalbestyrelsen, hvor forudsætninger for budgetlægningen og det tekniske budget gennemgås. Alle hovedudvalgsmedlemmerne er velkomne.

Efter 1. behandlingen af budgettet i økonomiudvalget den 2. september 2021 indstilles budgetforslag til 1. behandling i kommunalbestyrelsen og sendes i høring.

Økonomiudvalget 2. behandler budgettet den 5. oktober 2021. På samme møde behandles den kirkelige ligning. I forbindelse med denne gennemgang, inviteres Norddjurs provstiudvalg til dialog.

Budgettet for 2022 - 2025 vedtages på kommunalbestyrelsesmødet den 12. oktober 2021.

Politiske forhandlinger

Der vil være politiske forhandlingsmøder efter vedtagelsen af teknisk budget og frem til økonomiudvalgets 1. behandling af budget 2022-2025. Forhandlingerne vil foregå i uge 33 og 34

Der vil ligeledes være politiske forhandlinger om budgettet efter udløb af høringsperioden i uge 38.

Datoer og tidspunkter for forhandlingsmøderne fremgår af tidsplanen.

Udvalgsformændene inviteres til at deltage i dele af forhandlingsmøderne, når der drøftes aktuelle emner, som berører det enkelte fagudvalgs område.

Til brug for de politiske partiers forberedelse til forhandlingerne udarbejder forvaltningen en simuleringsmodel af budgetbalancen til det tekniske budget. Partierne kan anvende modellen til at simulere forskellige scenarier til brug for budgetforhandlingerne. Økonomaafdelingen understøtter i forhold til eventuelle tekniske spørgsmål ved brug af modellen.

Involvering, dialog og høring af borgere og medarbejdere

Det er vigtigt, at borgere og medarbejdere inddrages i prioriteringerne i budgettet.

Via norddjurs.dk vil der fra 1. marts 2021, være mulighed for at indsende borgerforslag, under hensyntagen til reglerne om GDPR. Hvis der er borgerforslag, der indeholder personfølsomme oplysninger, vil de ikke blive lagt på hjemmesiden, men i stedet tilgå det politiske niveau via Prepare.

Fagdirektørerne vil sikre involvering af medarbejdernes perspektiv på relevante budgettemner for at skabe et rum for konkrete innovative tiltag, der yderligere kan kvalificere budgetgrundlaget forud for budgetforhandlingerne. Dette kan blandt andet ske via områdeudvalgene.

Hovedudvalget har dialogmøde med økonomiudvalget i forbindelse med vedtagelsen af det tekniske budget den 16. august. Dagsordenen til dialogmødet med hovedudvalget, vil indeholde spørgsmål fra hovedudvalgsmedlemmerne.

Hovedudvalget deltager desuden i orienteringsmødet den 17. august, hvor det tekniske budget gennemgås for kommunalbestyrelsen.

Kommunaldirektøren mødes derudover med alle aftaleholdere og hovedudvalgsmedlemmer i forhold til gennemgang af 1. behandlingsbudgettet, som sendes i høring. Herudover afholder kommunaldirektøren også et orienteringsmøde umiddelbart efter vedtagelsen af budgettet, hvor det endelige budget vil blive præsenteret for hovedudvalget og alle aftaleholdere.

Borgerne har på et borgermøde den 6. september fra kl. 19-21 mulighed for at komme i dialog og stille spørgsmål til 1. behandlingsbudgettet. Borgmesteren vil på borgermødet fremlægge budgetforslaget, samtidig vil der være mulighed for, at øvrige politikere kan knytte bemærkninger til forslaget.

Høringsperioden løber fra den 3. september og frem til den 16. september kl. 10

De høringsberettigede og andre interessenter har mulighed for at indsende høringssvar til de planer, som kommunalbestyrelsen har fremlagt i 1. behandlingsbudgettet for 2022 - 2025.

Principper for udarbejdelse af teknisk budget 2022-2025

I forbindelse med udarbejdelsen af det tekniske budget anvendes følgende principper.

Finansiering

Det tekniske indtægtsbudget udarbejdes på baggrund af Social- og Indenrigsministeriets udmeldte statsgaranti. Skatteindtægten beregnes på baggrund af den vedtagne skatteprocent fra 2021. Budgetoverslagsårene udarbejdes ved hjælp af KL's tilskudsmodel til beregning af generelle tilskud og udligning. Der vil ved godkendelsen af det tekniske budget blive taget stilling til om der skal anvendes selvbudgettering eller statsgaranti.

Kommunalbestyrelsesbeslutninger

Kommunalbestyrelsesbeslutninger, som har effekt for budgetperioden, indarbejdes administrativt.

Tekniske korrektioner

Der indarbejdes tekniske korrektioner i det tekniske budget som følge af ny lovgivning og andre principielt uundgåelige udgifter.

Kriterier for tekniske korrektioner:

- Korrektioner som følge af ny lovgivning omfatter mer- eller mindreudgifter i forbindelse med ny lovgivning der ikke umiddelbart indgår i lov- og cirkulæreprogrammet, herunder lovpligtige ydelser.
- Korrektioner som vedrører fejlretning samt uundgåelige og ikke-forudsete ændringer i udgifter og indtægter af eksterne årsager.

Der er en bagatelgrænse på 0,1 mio. kr., der bevirker, at korrektioner under +/- 0,1 mio. kr. ikke indarbejdes.

Mængderegulering

I forbindelse med udarbejdelse af det tekniske budget indarbejdes mængdeændringer i henhold til den økonomiske politik. Mængdeændringerne udarbejdes på baggrund af befolkningsprognosen og tildelingsmodeller.

Effektiviseringsbidrag

Den besluttede effektiviseringsprocent indarbejdes i teknisk budget.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Med baggrund i det vedtagne lov- og cirkulæreprogram indarbejdes alle relevante mer-/mindreudgifter samt mer-/mindreindtægter. Dog er der en bagatelgrænse på 0,1 mio. kr., således at reguleringer under +/- 0,1 mio. kr. ikke indarbejdes.

Serviceammepulje

I tråd med den økonomiske politik er der med vedtagelsen af budget 2021-2024 indlagt en pulje på 13 mio. kr. årligt i overslagsårene til værn om servicerrammen.

I forbindelse med udarbejdelse af det tekniske budget, fyldes puljen op for den kommende budgetperiode, samt det vurderes, hvorvidt der er behov for at opjustere puljen til imødegåelse af merforbrug på servicerrammen. Puljen har til formål, at sikre, at den tekniske servicerramme udnyttes fuldt ud i budgetlægningen.

Administrativ pulje

Der afsættes en pulje på 5 mio. kr. til administrative ændringer eller andre uforudsete udgifter, herunder forsikringer reguleringer af betalinger til stats- og efterskoler.

Anlæg

Anlægsrammen for det tekniske budget svarer til det anlægsniveau, der er vedtaget i det seneste budget. Der indarbejdes en anlægsreserve til overførte anlæg, såfremt overførslen fra anlæg over flere år ikke med sikkerhed kan indarbejdes i budgettet på netto 5 mio. kr.

Anlægsrammen prisen skrives ikke.

Ansøgningspuljer

Der budgetteres ikke med forventede indtægter fra ansøgningspuljer i det tekniske budget.